

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 1804
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/8764)

20 Ağustos 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

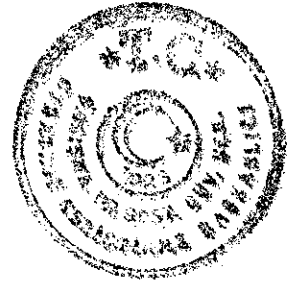
İlgi : 10/07/2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8764-14692/31662 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Cevdet SELVİ'ye ait 7/8764 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve ilgili birimlerince incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ CEVDET SELVİ'NİN 7/8764 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Anayasamızın 55 inci maddesinde, ücretin emeğin karşılığı olduğu, Devletin çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alacağı, asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumunun da göz önünde bulundurulacağı hükme bağlanmıştır.

4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesinde, "İş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları en geç iki yılda bir belirlenir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının tespit edeceği üyelerden birinin başkanlığında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü veya yardımcısı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü veya yardımcısı, Türkiye İstatistik Kurumu Ekonomik İstatistikler Dairesi Başkanı veya yardımcısı, Hazine Müsteşarlığı temsilcisi, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından konu ile ilgili dairenin başkanı veya yetki vereceği bir görevli ile bünyesinde en çok işçiye bulunduran en üst işçi kuruluşundan değişik işkolları için seçecekleri beş, bünyesinde en çok işvereni bulunduran işveren kuruluşundan değişik işkolları için seçeceği beş temsilciden kurulur. Asgari Ücret Tespit Komisyonu en az on üyenin katılımıyla toplanır. Kurul, üye oylarının çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Komisyon kararları kesindir. Kararlar Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

Komisyonun toplanma ve çalışma şekli, asgari ücretlerin tespiti sırasında uygulanacak esasların Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birlikte hazırlayacakları yönetmelikte belirtilir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun sekretarya hizmetleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yerine getirilir."

hükümleri öngörülmüştür.

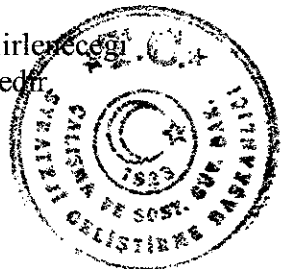
Maddenin gerekçesinde de, "işçilerin insan onuruna yaraşır asgari koşullarda bir yaşam sürdürebilmesi için devlet tarafından tespit edilmesi öngörülen asgari ücret kurumundan, bir kısım işçilerin yararlandırılıp, bir kısmının yararlandırılmaması, Anayasamızda temellerini bulan sosyal devlet ilkesine aykırı bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sakıncayı gidermek amacı ile de tüm işçilerin, bu güvenceden yararlanabileceği bir düzenleme getirilmiştir." denilmiştir.

4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesinde hazırlanması öngörülen yönetmelik Maliye Bakanlığı ile birlikte hazırlanmış ve 01/08/2004 tarihli ve 25540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 4/d maddesinde, asgari ücret; "İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret" olarak tanımlanmıştır.

7 nci maddesinde, asgari ücretin en geç iki yılda bir olmak üzere, işçilerin 16 yaşını doldurmuş olup olmadıklarına göre ayrı ayrı belirleneceği, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun, asgari ücretin belirlenmesinde; ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumu, ücretliler geçinme indekslerini, bu indeksler yoksa geçinme indekslerini, fiilen ödenmekte olan ücretlerin genel durumunu ve geçim şartlarını göz önünde bulunduracağı hükmü yer almıştır.

Anılan maddede her ne kadar, asgari ücretin en geç iki yılda bir belirleneceği öngörülmüşse de, 1987 yılından bu yana asgari ücretler her yıl yeniden belirlenmektedir.

Asgari ücret, kamu düzeni ile ilgili olup işçilere, Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen asgari ücretin altında bir ücretin ödenmesi yasal olarak mümkün değildir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunca, asgari ücret brüt olarak tespit edilmekte ve yasal kesintiler (SSK primi işçi hissesi, gelir vergisi, damga vergisi ve işsizlik sigortası primi kesintisi) yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliği uyarınca, asgari ücret pazarlık ücreti değildir. İşçinin asgari düzeyde ihtiyaçlarını karşılayacak kanun ve yönetmeliğe uygun taban ücretidir.

Asgari ücretin üzerindeki ücret ve sosyal haklar ise işçi ile işveren arasında akdedilen iş sözleşmesi ve taraflar arasında bağtlanan toplu iş sözleşmeleri ile serbestçe belirlenebilmektedir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu; 2009 yılında uygulanacak asgari ücreti, Asgari Ücret Yönetmeliğinin 7 nci maddesi hükmü uyarınca ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumu, işçilerin geçim şartları ve 2009 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiştir. 25/12/2008 tarihli ve 2008/1 sayılı Kararı ile 01/01/2009-30/06/2009 tarihleri arasında 16 yaşını doldurmuş işçiler için asgari ücret brüt 666 TL, net 527.13, 01/07/2009-31/12/2009 tarihleri arasında 16 yaşını doldurmuş işçiler için asgari ücret brüt 693 TL, net 546.48 olarak belirlenmiştir.

Söz konusu Karar 30/12/2008 tarihli, 27096 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Nitekim, Asgari Ücret Tespit Komisyonu; 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 ve 2008 yıllarında yaptığı asgari ücret tespitlerinde de, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durumu dikkate alarak yıllık enflasyon hedeflerine göre asgari ücretleri tespit etmiştir.

Dolayısıyla, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumu, işçilerin geçim şartlarını ve 2009 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri dikkate alarak, 2009 yılında uygulanacak asgari ücretleri belirleyen 25/12/2008 tarihli ve 2008/1 sayılı Kararında, Anayasamıza ve hukuka aykırı herhangi bir husus bulunmamaktadır.

